

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens**

Advies wetgeving VTC nr. 2022/037 van 19 april 2022

over

tekst	voorontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	houdende machtiging tot oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf
roepnaam	(decreet Datanutsbedrijf)
datum	versie aan de VTC bezorgd op 4 april 2022

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het advies van de VTC nr. A/W/2021/103 van 14 december 2021;

Gelet op het verzoek om advies van het agentschap Digitaal Vlaanderen van 4 april 2022 over een aangepaste versie van het Ontwerp;

Gelet op de bespreking van het advies op de zitting van de VTC van 19 april 2022 en de beslissing om het advies af te handelen in een schriftelijke procedure;

Brengt op 19 april 2022 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Het agentschap Digitaal Vlaanderen (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een nieuwe versie na adviezen van de VTC, de SERV en de GBA over het aangepaste voorontwerp van decreet *houdende machtiging tot oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf* (hierna "het Ontwerp"), zonder aanduiding van specifieke artikelen.

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. De Memorie van toelichting geeft ondermeer volgende motivering (vetjes VTC):
4. Het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 stelt dat Vlaanderen smaakmaker en voortrekker moet worden op het vlak van toepassingen in de **nieuwe data-economie** en artificiële intelligentie. In het relanceplan Vlaamse veerkracht van 26 september 2020 wordt daartoe de oprichting aangekondigd van een Vlaams Datanutsbedrijf
5. Het stimuleren van het **delen van gegevens over de grenzen van publiek-privaat heen**, is al geruime tijd een prioriteit in Vlaanderen.
6. De **uitdagingen die de digitale transformatie met zich meebrengen** voor de maatschappij vragen naar het verhogen van kwaliteit en interoperabiliteit van gegevens, naar het omgaan met de opkomende innovatieve sensorgegevens, naar het vlotter laten stromen van gegevens ten behoeve van een meer geautomatiseerde dienstverlening, naar **meer regie en controle door de burger** en ondernemer en naar een meer **privacy versterkende gegevensdeling** als het gaat over persoonsgegevens.
7. Door te **pionieren in de veilige technologie van datakluzen** wil Vlaanderen inzetten op een versterking van de privacy van haar burgers en tegelijk het vlotter laten stromen van gegevens. Daarbij moeten oplossingen breder dan de contouren van een overheid, bedrijf of economische sector kunnen gaan.
8. Door gegevensdeling meer vanuit een **keten- of ecosysteembenadering** aan te vliegen over de grenzen van overheid of private sectoren heen, wil de Vlaamse Regering verder bouwen op goede praktijken waarmee Vlaanderen op dit vlak heeft gepioneerd.
9. Het Kabel- en Leidinginformatie (KLIP) systeem is bijvoorbeeld een publiek-private samenwerking die het kostendelend uitwisselen van kabel- en leidinginformatie mogelijk maakt. Het KLIP is meer dan een technisch platform, het is een digitaal ecosysteem dat draait op juridische, organisatorische en financiële afspraken tussen publieke en voornamelijk tussen private actoren.
10. Om de goede praktijken van KLIP navolging te doen krijgen in andere domeinen, sectoren en voor andere types van gegevens, ontbreekt het aan een **neutrale derde partij** die de brug tussen publieke en private gegevens¹ kan vormen en van daaruit nieuwe datagedreven ecosystemen in Vlaanderen kan helpen ontwikkelen.
11. De oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf is daarom een logische volgende stap die de Vlaamse Regering zet in de evolutie van Open Data naar het samen veilig gegevens delen.
12. De opdracht van het Vlaams Datanutsbedrijf is **complementair aan die van Digitaal Vlaanderen** dat verder de 'one-stop-shop' op vlak van digitalisering gericht op de publieke sector in Vlaanderen blijft opnemen. Het Vlaams Datanutsbedrijf neemt een ondersteunende en faciliterende rol bij de ontwikkeling van datagedreven ecosystemen in de private sector.
13. Het Vlaams Datanutsbedrijf wil de gegevensbescherming van de burger respecteren en versterken door in te zetten op een **actief gegevensbeheer gebaseerd op verzoek van de burger**. Dit maakt de burger meer bewust van het delen van gegevens en biedt de mogelijkheid om digitaal meer proportioneel en gericht gegevens te delen dan vandaag bij de analoge gegevensdeling op papier.

¹ De VTC leest "gegevens".

14. Het Vlaams Datanutsbedrijf wordt geconcipieerd als een **privaatrechtelijk vormgegeven agentschap** en zal de vorm aannemen van een Naamloze Vennootschap (NV). Het bedrijf heeft een decretale basis en taakstelling en kan ook andere activiteiten ontwikkelen die daarmee verenigbaar zijn.
15. Dit ontwerp van decreet voorziet in de (machtiging aan de Vlaamse Regering tot) **oprichting** van het agentschap Vlaams Datanutsbedrijf.
16. Dit Vlaams Datanutsbedrijf zal de nodige taken en activiteiten ontplooiën om gegevens vlot en veilig te laten stromen en een gegevensmarkt in de hand te werken, om op die manier de Vlaamse data-economie op een duurzame wijze te ondersteunen. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal daarbij onder meer initiatieven nemen om
 - in een datagedreven ecosysteem de samenwerking rond de veilige gegevensdeling met en door burgers of overheidsinstanties te faciliteren en de uitoefening van rechten van burgers inzake gegevensbescherming te optimaliseren;
 - de ontwikkeling van nieuwe toepassingen te ondersteunen op vlak van gegevensdeling en een veilige gegevensdeling tussen entiteiten in een datagedreven ecosysteem mogelijk te maken.;
 - gegevens beter vindbaar en interoperabel beschikbaar maken en gegevens-samenwerking tussen de betrokken actoren faciliteren;
 - de gegevens-infrastructuur en gegevens-vaardigheden in Vlaanderen uitbouwen;
 - de ontwikkeling van publiek-privaat of privaat-privaat datagedreven ecosystemen ondersteunen en mee realiseren.
17. Dankzij de datakluisen zal de burger de regie in handen nemen van de eigen gegevens en deze kunnen delen in een veilige omgeving. In het kader van die doelstelling wordt het Vlaams Datanutsbedrijf ook belast met diverse beleidsuitvoerende taken.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Algemene opmerkingen

verwerking van persoonsgegevens

18. Doordat er in de nieuwe versie de verwerking van persoonsgegevens systematischer wordt behandeld, is het duidelijker geworden over welke persoonsgegevens het gaat in dit kader. De VTC stelt vast dat in de huidige fase de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:
 - elke burger die gebruik maakt van een persoonlijke datakluis die wordt aangeboden via het DNB,en dat het minstens de volgende gegevens betreft (zie verder bij de bespreking van de gegevens):
 - identificatiegegevens;
 - gegevens over de gezinssamenstelling;
 - beroeps- en opleidingsgegevens;
 - financiële gegevens;
 - kadastrale gegevens.
19. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatie- en contactgegevens en dus gaat het om de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

bezorgdheden

20. De VTC heeft in haar advies over de vorige versie van het Ontwerp verschillende bezorgdheden aangekaart en verwijst daar uitdrukkelijk naar. In het algemeen kan de VTC vaststellen dat de tekst grondig aangepast werd om ondermeer aan de belangrijkste bezorgdheden tegemoet te komen. Dit geldt in eerste instantie voor wat het statuut van het Datanutsbedrijf betreft en wat het beheersmodel betreft. Dit laatste als reactie op het vorige Ontwerp waarin sterk op toestemming werd geleund, zonder daarbij te voorzien in afdoende waarborgen die de burger zouden kunnen beschermen tegen misbruiken. Het is ook positief dat de standaard is dat de persoonsgegevens die naar een POD gaan, niet gekopieerd mogen worden. De VTC is van oordeel dat, mits gepaste waarborgen zoals hieronder besproken, het systeem positief kan zijn op het vlak van gegevensbescherming.
21. De twee belangrijkste bezorgdheden uit het vorige advies worden hier behandeld: governance inzake het beheer van persoonsgegevens en het statuut van het Datanutsbedrijf. Daarna wordt een bijkomend knelpunt besproken.

Statuut:

22. De aanvragers hebben na advies van SERV, VTC en GBA de pro's en contra's van NV, privaatrechtelijke EVA en publiekrechtelijke EVA de juridische vormgeving van het DNB opnieuw beoordeeld aan de hand van criteria die verband houden met doelstelling & taken, strategie, commercieel, operationeel en financieel. Die beoordeling leidt tot de vaststelling dat een **privaatrechtelijke EVA (onder de vorm van NV)** binnen het kader van het bestuursdecreet de meest geschikte rechtsvorm is voor DNB.
23. Een EVA (extern verzelfstandigd agentschap) stelt DNB in staat om publieke en private activiteiten te combineren. Een EVA stelt ook de overheid in staat de activiteiten te controleren teneinde de burgers te beschermen en de manier waarop gegevens worden opgeslagen/verwerkt te beveiligen.
24. Op die manier wordt DNB ingebed in de gekende verzelfstandigingsvormen, met behoud van de benodigde flexibiliteit en herkenbaarheid qua rechtsvorm. Er is decretaal ingeschreven dat het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap direct of indirect samen steeds over de meerderheid van de aandelen beschikken. DNB zal haar beleidsuitvoerende taken ook niet zomaar kunnen overlaten aan private entiteiten. Zij kan ertoe gemachtigd worden door de Vlaamse regering om een dochteronderneming te betrekken bij haar beleidsuitvoerende taken, maar dit zal enkel mogelijk zijn binnen de daarvoor geldende voorwaarden.
25. De VTC stelt vast dat in de aangepaste tekst duidelijker gekozen wordt voor een statuut van overheid: het DNB wordt een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap in de vorm van een naamloze vennootschap als vermeld in artikel III.14 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (artikel 3 van het Ontwerp):

“Art. III.14. De privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen zijn de rechtspersonen waarvan de rechtsvorm volledig in overeenstemming is met de dwingende bepalingen van het private vennootschaps- of verenigingsrecht.”

Art. III.15. De Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest kunnen een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap oprichten of erin deelnemen, op grond van een machtiging die de decreetgever daartoe uitdrukkelijk heeft verstrekt. Die machtiging stelt de beleidsuitvoerende taken vast met het oog waarop die oprichting of deelname kan plaatsvinden, en de personeelsleden, infrastructuur en middelen die daarvoor aan de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen ter beschikking kunnen worden gesteld.

Art. III.16. Tussen een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap en de Vlaamse Regering, die optreedt voor de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, wordt na onderhandeling een samenwerkingsovereenkomst gesloten over de samenwerking tussen de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, enerzijds, en het privaatrechtelijk vormgegeven

extern verzelfstandigde agentschap, anderzijds, en, in voorkomend geval, over de aanwending van de personeelsleden, middelen en infrastructuur die aan het agentschap ter beschikking gesteld zijn.

De Vlaamse Regering houdt een volledig en geactualiseerd overzicht bij van de samenwerkingsovereenkomsten en publiceert dat op de centrale website van de Vlaamse overheid.

De Vlaamse Regering publiceert de jaarverslagen van de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen op de centrale website van de Vlaamse overheid.”

26. De publiekrechtelijke vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen vallen onder de definitie van Vlaamse administratie zoals bepaald in artikel 1.3, 2° van het Bestuursdecreet:

“2° Vlaamse administratie:

d) de publiekrechtelijke vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen;”

27. Het DNB valt bijgevolg onder de bevoegdheid van de VTC.
28. Er wordt zoals in het vorig Ontwerp nog altijd bepaald dat de statuten en elke wijziging daaraan, ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering en meegedeeld aan het Vlaams Parlement.
29. De VTC is van oordeel dat hiermee meer duidelijkheid en meer garanties gegeven worden. Een groot deel van de bezorgdheden van de VTC inzake het statuut van het DNB wordt hiermee weggenomen. Ze adviseert evenwel om regelmatig een evaluatie te krijgen over de werking van het DNB, eventueel door het opnemen van een apart hoofdstuk over de bescherming van persoonsgegevens in het jaarlijks rapport zoals bedoeld in artikel 6 van het Ontwerp.

Governance:

30. Aan de opmerkingen met betrekking tot het beheer werd in belangrijke mate tegemoetgekomen.
31. Het operationeel verwerken van gegevens is uitgewerkt in Hoofdstuk 10 - ‘Verwerking van gegevens’ (incl ‘Meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf’ (beschrijving van toelaatbare ‘aanleverende entiteiten’), ‘Verwerking van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf’ en ‘Meedelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf’ (beschrijving van toelaatbare ‘ontvangende entiteiten’).
32. Er wordt geregeld dat derden die POD-aanbieder willen worden, dat enkel kunnen als ze voorgedragen worden door het adviescomité als erkende vertrouwde organisatie (validatie van technische, fysieke en organisatorische beveiligingsmechanismen).
33. Met het Ontwerp wordt een Adviescomité ingesteld en de rol van de regeringscommissaris aangepast.

“Art. 10. [...]

*§2. Het adviescomité adviseert op vraag van de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf **over het ontwerp van beleid inzake gebruikers- en toegangsbeheer omtrent de persoonsgegevens** die via het Vlaams Datanutsbedrijf worden meegedeeld, **het ontwerp van gecoördineerd veiligheidsbeleid en -beheer van het Vlaams Datanutsbedrijf en de vragen tot toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf, telkens vanuit het oogpunt van de bescherming van de persoonsgegevens van de burger**. In het advies komen alle aspecten met betrekking tot alle deskundigheden, vermeld in het eerste lid, aan bod. Het adviescomité **kan het advies van de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf inwinnen vooraleer advies te verlenen aan de raad van bestuur**. Indien het adviescomité het advies van de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf **niet volgt, wordt dit bijzonder gemotiveerd** door het adviescomité.*

*De raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf bepaalt, **na advies van het adviescomité**, de nadere voorwaarden voor de toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf. De raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf wint het **advies in van de Vlaamse toezichtscommissie** voor de verwerking van persoonsgegevens over het beleid inzake gebruikers- en toegangsbeheer omtrent de persoonsgegevens die via een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf worden ontsloten.*

Het adviescomité adviseert de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf over de vraag tot toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf in het geval de vraag tot toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf de verwerking van persoonsgegevens betreft, dit op basis van het aanvraagdossier en in voorkomend geval ook op basis van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling die door de aanvrager werd opgesteld.

Wanneer het advies van het adviescomité niet door de raad van bestuur wordt gevolgd, motiveert de beslissing van de raad van bestuur in zijn inleidende bepalingen, waarom het advies niet werd gevolgd.

34. **Artikel 11** beschrijft de rol van de **regeringscommissaris**: ‘Op voordracht van de Vlaamse minister, bevoegd voor de digitalisering, duidt de Vlaamse Regering bij het Vlaams Datanutsbedrijf een regeringscommissaris aan die erop toeziet dat de taken (vermeld in artikel 5), door het Vlaams Datanutsbedrijf worden uitgeoefend conform de wetten, de decreten, hun uitvoeringsbesluiten, de statuten en de samenwerkingsovereenkomst (vermeld in artikel 6) ...’
35. De vraag rest nog hoe effectief die beschermingsmechanismen zullen zijn. Veel hangt af van hoe ze worden ingevuld. Zijn de toetsingscriteria voor deze het adviescomité en de regeringscommissaris voldoende duidelijk? Het is in ieder geval een belangrijke verbetering dat er uitdrukkelijk gesteld wordt dat bescherming van persoonsgegevens het uitgangspunt is.
36. Uiteindelijk is het de Raad van Bestuur die de beslissingen neemt. Het adviescomité kan volgens de VTC de **functionaris voor gegevensbescherming** wel raadplegen maar de functionaris moet volgens de AVG vanuit een onafhankelijke positie in eerste instantie de gedelegeerd bestuurder adviseren over de verwerkingen door het Datanutsbedrijf. Het is volgens de VTC aangewezen om de rol en positie (die onafhankelijk moet zijn) van de functionaris te herbekijken.
37. De VTC merkt ook op dat het **aanvraagstelsel** voor de ontvangende entiteiten maar zeer beknopt wordt geregeld: enkel in de voorlaatste paragraaf van artikel 10 is er sprake van “aanvraag” en “aanvrager”. Minimale inhoud en beoordelingscriteria ontbreken. De VTC verwijst naar de aansluitingsprocedures bij de dienstenintegratoren, of naar de toezichtsmechanismen voor de recent voorgestelde Europese portemonnees voor digitale identiteit (Digital ID Wallets) in het voorstel voor een Verordening tot wijziging van Verordening (EU) nr. 910/2014 betreffende een Europees kader voor een digitale identiteit. Bovendien kan de Raad van Bestuur het Adviescomité overrulen. De VTC beveelt aan om een duidelijk beoordelingssysteem voor aanvragen uit te werken, en suggereert dat een volledig negatief advies meer gewicht zou moeten krijgen. Bovendien zou de DPO hiervan telkens bericht moeten krijgen.
38. De VTC was van oordeel dat er een **afsprakenkader** moet komen en dat dat moet afgedwongen worden bijvoorbeeld in de vorm van protocollen met de afnemers waarin onder meer de specifieke doelen en bewaartermijnen worden bepaald.
39. De adviesvrager geeft aan dat voor elke nieuwe use case de gehele dataflow zal in kaart moeten worden gebracht, met daarbij ook de verschillende betrokken actoren en hun respectievelijke rollen (verwerkersverantwoordelijke, verwerker, ...). Binnen dat kader zal elke actor worden betrokken en de nodige afspraken worden gemaakt zoals voorzien in de AVG en de bestaande richtlijnen, naargelang zijn respectievelijke verantwoordelijkheden. De VTC beoordeelt dit als positief.

Verhouding met een gerelateerd Vlaams kluisenproject

40. De VTC heeft via de pers kennisgenomen van het plan van de Vlaamse Regering om de burger een kluis aan te bieden tegen zomer 2022². Zie <https://www.vlaanderen.be/digitaal-vlaanderen/nieuwsberichten/doccle-en-digitaal-vlaanderen-kondigen-strategische-samenwerking-aan>. Daarbij wordt meer de nadruk gelegd op volledige documenten. Dit is enigszins tegenstrijdig met de verantwoording van het datanutsbedrijf dat net aangeeft dat het nut van het POD-systeem is dat geen volledige documenten met voor de use case overbodige informatie worden aangeboden aan derden (zie infra). Het gaat hier ook niet meer over een decentrale opslag³.
41. De VTC meent, op basis van deze bijkomende plannen, dat het haar voorgelegde project dus slechts een deel van het verhaal vormt, wat een coherente beoordeling sterk bemoeilijkt.
42. De VTC wijst erop dat zowel voor de verwerkingen in het kader van het DNB als de verwerkingen in het kader van dit nieuwe project eerst een wettelijke basis aanwezig moet zijn (die conform is met de AVG) vooraleer de verwerkingen mogen aangevangen worden.
43. De VTC beveelt aan om ook dit deel van het project voor advies voor te leggen.
44. Aanvullend aan deze opmerkingen wordt het Ontwerp hierna verder getoetst aan de principes van de AVG.

2. Kwaliteit van de grondslag

45. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving - elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
46. Het Ontwerp of de toelichting vermelden niet expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. Het Ontwerp schept een wettelijke basis voor de verwerkingen door het Datanutsbedrijf en de daarbij horende mededelingen van persoonsgegevens door (en naar?) de diverse instanties. Gezien het belang van de toestemming van de betrokkenen voor deze toepassing (zie verder), gaat de VTC ervan uit dat er hier⁴ sprake is van cumulatieve rechtvaardigingsgronden: enerzijds de wettelijke verplichting als bedoeld in 6, lid 1, c), AVG en anderzijds de toestemming zoals bedoeld in 6, lid 1, a), AVG. Deze moeten beide aanwezig zijn voor een AVG-conforme verwerking.
47. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.
48. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, c), AVG, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk afgebakend zijn. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens

² via Mijn Burgerprofiel.

³ Op basis van de SOLID-technologie voor het DNB.

⁴ Terwijl in sommige andere wettelijke regelingen de toestemming door de VTC louter als een extra beschermingsmaatregel wordt gezien.

te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.

49. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar de wetgeving kunnen verwezen worden voor die elementen.
50. Wat de toestemming betreft heeft de adviesvrager aangegeven dat hoofdstuk 10 – Afdeling 1 ‘Meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf’ en Afdeling 3. ‘Meedelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf’, met verwijzing naar artikel 29 als het om persoonsgegevens gaat, meer in detail de nodige toestemming van de burger (conform AVG) beschrijven.
51. De toelichting bij het Ontwerp (p. 10) legt sterk de nadruk op actief gegevensbeheer:

“Het Vlaams Datanutsbedrijf stelt elke burger een actief gegevensbeheer gebaseerd op verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming) ter beschikking waarbij de burger steeds zelf actief kan verzoeken welke gegevens die hij wenst te delen met een derde partij. Daarbij wordt de burger afdoende voorafgaand geïnformeerd over de gegevensverwerking en krijgt de burger voorafgaand aan de gegevensdeling een duidelijk en volledig overzicht van welke concrete gegevens gedeeld zullen worden. Bovendien kan de burger steeds een helder en duidelijk overzicht bekomen van welke gegevens met welke derde partijen wordt gedeeld. Elk verzoek, of in geval van persoonsgegevens, elke toestemming, kan door de burger ook op ieder moment worden ingetrokken, waarna de gegevensdeling meteen gestopt wordt. Op die manier garandeert het actief gegevensbeheer gebaseerd op verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming) dat elke burger regie houdt over zijn eigen gegevens.”

52. In artikel 5 van het Ontwerp dat de taken van het DNB opsomt, werd 2° herschreven en in de nieuwe versie die duidelijker is, wordt er een onderscheid gemaakt tussen het “verzoek” van de burger⁵(mogelijk geen natuurlijke persoon) en de “toestemming” wat persoonsgegevens (per definitie van een natuurlijke persoon) betreft:

“2° de ontwikkeling en het beheer van een platform voor datakluisen voor burgers. De datakluisen worden ter beschikking gesteld aan burgers. Een burger kan zijn datakluis activeren en in voorkomend geval deactiveren, zijn gegevens daarin opslaan, aanpassen of verwijderen en de mededeling van deze gegevens beheren op zijn verzoek, en in het geval van mededeling van persoonsgegevens mits zijn toestemming, zoals bepaald in artikel 29;”

53. Artikel 29 preciseert wat de vermelde toestemming inhoudt:

“Art. 29. §1. Een toestemming van een burger wordt steeds uitdrukkelijk verleend. Die toestemming kan worden ingetrokken conform artikel 7, lid 3, van de algemene verordening gegevensbescherming. De inhoud van de toestemming van de burger blijft ongewijzigd doorheen de tijd als de toestemming niet wordt gewijzigd.

§2. De toestemming, vermeld in §1, geldt met behoud van de toepassing van de andere verwerkingsgronden van de aanleverende respectievelijk de of ontvangende entiteiten, vermeld in artikel 6 van de algemene verordening gegevensbescherming.”

⁵ Hier gedefinieerd als een burger als vermeld in artikel 1.4, 7°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;

54. De toelichting zegt over deze paragraaf het volgende:
- “Paragraaf 2 van dit artikel verduidelijkt dat aanleverende of ontvangende entiteiten ook andere verwerkingsgronden kunnen toepassen om de gegevens die zij in hun bezit hebben te verwerken, bijvoorbeeld op grond van een wettelijke verplichting, het vervullen van een taak van algemeen belang of voor de uitvoering van een overeenkomst met de betrokkene.”*
55. Voor de aanleverende entiteiten klopt dit, maar de VTC is niet zeker dat dit ook kan gelden voor de ontvangende entiteiten, toch niet zonder afbreuk te doen aan het principe van vrije keuze van de betrokkene wat het gebruik van de datakluis betreft.
56. Op verschillende plaatsen in de tekst (o.a. artikel 13) wordt enkel de term verzoek/verzocht gebruikt. Het is in die gevallen niet zeker of, zo het om persoonsgegevens gaat, aan de voorwaarden die gelden voor een geldige toestemming conform de AVG voldaan is.
57. Artikel 22 bedoelt waarschijnlijk dit te regelen:
- “Art. 22. In de mate dat het een verwerking van persoonsgegevens betreft, is het verzoek van de burger, vermeld in artikel 21, §1, onderworpen aan de voorwaarden van de toestemming, vermeld in artikel 29.”*
58. De verwijzing naar artikel 21, §1 lijkt te beperkt en deze bepaling zou beter meer vooraan in het ontwerp worden opgenomen.
59. In de toelichting bij artikel 29 (p. 21) wordt gesteld dat Datanutsbedrijf voorziet dat de toestemming wordt gegeven voor een bepaalde termijn waarbinnen persoonsgegevens kunnen worden meegedeeld, waarbij deze termijn verschilt van het datadelingsinitiatief waarop de toestemming betrekking heeft. Na het verstrijken van deze termijn dient de toestemming hernieuwd te worden door de burger om nog geldig te zijn. De burger zal zo op regelmatige tijdstippen worden gevraagd of zijn toestemming nog geldt.
60. De VTC adviseert dat dit in het Ontwerp zelf wordt opgenomen, vermits dit een fundamentele juridische waarborg betreft.
61. De VTC is van oordeel dat er met de aanpassingen nog niet volledig ingaan wordt op problematiek van toestemming zoals verwoord in het vorige advies (zie ook onder luik 7 van dit advies m.b.t. transparantie). Anderzijds zijn er wel meer garanties door het beheersmodel dat nu werd uitgewerkt (zie hiervoor).
62. De VTC herhaalt haar opmerking dat er ook maatregelen moeten ingebouwd worden die beletten dat ontvangende entiteiten/bedrijven burgers de facto gaan dwingen om een kluis te hebben (of verder te gebruiken). Er kan overwogen worden om een bepaling op te nemen in het Ontwerp zoals voorzien in de Verordening (EU) 2018/1724 tot oprichting van één digitale toegangspoort voor informatie, procedures en diensten voor ondersteuning en probleemoplossing, waardoor het gebruik van het systeem expliciet niet verplicht is voor burgers, en het alleen op hun uitdrukkelijk verzoek is toegestaan, tenzij wettelijk anders is bepaald. De VTC wijst ook op de praktijk bij gelijkaardige platformen waarbij de initiële keuze voor het gebruik van het platform automatisch wordt doorgetrokken bij volgende communicatie of andere toepassingen.
63. Als antwoord op dit probleem wordt door de adviesvrager verwezen naar de haalbaarheidsstudie (business case) en verder als, voor de use case, de gehele dataflow in kaart gebracht wordt (met daarbij ook de verschillende betrokken actoren en hun respectievelijke rollen (verwerkersverantwoordelijke, verwerker, ...)). Dit lijkt de VTC echter een problematiek waar op voorhand algemene regels moeten worden voor uitgeschreven (al dan niet in het Ontwerp zelf).
64. Wat het voorbehoud van de VTC betreft voor de toepassing van artikel 8, AVG m.b.t. de voorwaarden voor de toestemming van kinderen met betrekking tot diensten van de informatiemaatschappij, werd door de

adviesvrager geantwoord dat dit zal bijkomend worden onderzocht, in het geval een dergelijke case zich aandient.

3. Doelbinding

65. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
66. De VTC had opgemerkt dat doelstellingen van de organisatie en taken te vaag geformuleerd waren om er doeleinden in de zin van de AVG uit af te leiden. De adviesvragers hebben de doeleinden nu anders geformuleerd.
67. Ze verwijzen naar de artikelen 14, 19 en 21, §2 van het aangepaste ontwerp wat de doeleinden betreft van respectievelijk het meedelen van gegevens aan DNB, de verwerking van gegevens door DNB en het ontvangen van gegevens via DNB.
68. Artikel 25 stelt dat persoonsgegevens kunnen worden verwerkt voor de doelstellingen vermeld in artikel 4 en de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5 van het Datanutsbedrijf.
69. Deze artikelen luiden als volgt:

*“Art. 4. §1. Het Vlaams Datanutsbedrijf heeft als doelstelling in een datagedreven ecosysteem de samenwerking rond de **veilige gegevensdeling** met en door burgers of overheidsinstanties te faciliteren en de **uitoefening van rechten van burgers inzake gegevensbescherming** te optimaliseren met een minimum aan administratieve lasten.*

***Daarnaast** heeft het Vlaams Datanutsbedrijf eveneens als doelstelling de ontwikkeling van **nieuwe toepassingen te ondersteunen op vlak van gegevensdeling** en een **veilige gegevensdeling** tussen entiteiten in een datagedreven ecosysteem mogelijk te maken.*

*In het kader van die doelstellingen is het Vlaams Datanutsbedrijf **tevens belast met beleidsuitvoerende taken**, vermeld in artikel 5, §1, en streeft het, naast het verstrekken van vermogensvoordelen aan zijn **aandeelhouders**, ook de **facilitering van de verzoeken** van de burgers na en fungeert het Vlaams Datanutsbedrijf als **hefboom voor het aanwakkeren van de data-economie**.*

[...]

*§3. De **Vlaamse Regering** kan de **doelstellingen** van het Vlaams Datanutsbedrijf nader bepalen.”*

[...]

*§5. Het Vlaams Datanutsbedrijf kan alle activiteiten, taken en bedrijvigheden verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen, vermeld in §1, **en de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5.***

“Art. 5. §1. Het Vlaams Datanutsbedrijf wordt belast met de volgende beleidsuitvoerende taken:

*1°de uitvoering van **haalbaarheidsstudies** inzake de ontwikkeling en het beheer van toepassingen die de gegevensdeling in een datagedreven ecosysteem ondersteunen;*

*2° de ontwikkeling en het beheer van een **platform voor datakluisen voor burgers**. De datakluisen worden ter beschikking gesteld aan burgers. Een burger kan zijn datakluis activeren en in voorkomend geval deactiveren, zijn gegevens daarin opslaan, aanpassen of verwijderen en de mededeling van deze gegevens beheren op zijn verzoek, en in het geval van mededeling van persoonsgegevens mits zijn toestemming, zoals bepaald in artikel 29;*

*3° de ontwikkeling en het beheer van een **platform** voor het geïntegreerd delen en raadplegen van **metagegevens van overheidsinstanties**;*

4°de ontwikkeling en het beheer van een **platform** voor het geïntegreerd delen en raadplegen van **metagegevens van burgers**;

5°de ontwikkeling en het beheer van een platform dat zorg draagt voor de veilige en gewaarborgde afhandeling van de **transacties** tussen de betrokken burgers of overheidsinstanties en dat de **eventuele verschuldigde vergoeding** verwerkt die volgt uit de toegang van de betrokken burgers of overheidsinstanties tot de platformen, vermeld in deze paragraaf;

6°de uitoefening van de taken, vermeld in artikel 4 van het **KLIP-decreet** van 14 maart 2008;

7° de uitoefening van de taken, vermeld in artikel 5 van het **GIPOD-decreet** van 4 april 2014;

8 de uitvoering van bijzondere opdrachten die aansluiten bij zijn doelstellingen of beleidsuitvoerende taken en die bij of krachtens een decreet worden toegewezen aan het Vlaams Datanutsbedrijf."

70. De beleidsuitvoerende taken vermeld in de punten 1°, 3° en 4° lijken geen verwerking van persoonsgegevens mee te brengen. Deze bepalingen kunnen dan ook geen wettelijke basis vormen voor de verwerking van persoonsgegevens.
71. De memorie verduidelijkt dat wat persoonsgegevens betreft in het bijzonder wordt bedoeld de taken van het aanbieden van een platform voor datakluisen voor burgers, een platform dat zorg draagt voor de veilige en gewaarborgde afhandeling van de transacties tussen de betrokken burgers of overheidsinstanties en dat de eventuele verschuldigde vergoeding verwerkt die volgt uit de toegang van de betrokken burgers of overheidsinstanties tot de platformen en de uitvoering van bijzondere opdrachten die aansluiten bij zijn doelstellingen of beleidsuitvoerende taken en die bij of krachtens een decreet worden toegewezen aan het Vlaams Datanutsbedrijf. Ook kan het Vlaams Datanutsbedrijf persoonsgegevens verwerken bij het uitvoeren van de taken vermeld in artikel 4 van het KLIP-decreet van 4 maart 2008 en artikel 5 van het GIPOD-decreet van 4 april 2014.
72. De memorie (p. 5) verduidelijkt welke beleidsuitvoerende taken worden bedoeld: de faciliteiten voor de decentrale opslag van persoonsgegevens of de koppeling naar de achterliggende gegevensbron, het beheer van het verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming), de aansluiting van gegevensbronnen met hun afnemers, de voorziening van een interface en de audit-/transactie logging om de transacties op het systeem te monitoren.
73. De VTC vindt dit een voldoende verduidelijking.
74. Ook de doeleinden voor het gebruik van het platform door de andere Vlaamse instanties worden bepaald in artikel 5 (en vergelijkbaar voor de niet Vlaamse instanties):
- "§2. De Vlaamse instanties gebruiken het platform, vermeld in paragraaf 1, 2°, voor het meedelen van de door de Vlaamse instanties beheerde gegevens en het afnemen van gegevens door de Vlaamse instanties, overeenkomstig de in artikel 13, §1 vermelde voorwaarden."*
75. Het is de VTC niet duidelijk wat hier bedoeld wordt met het afnemen van gegevens door Vlaamse instanties. Ze adviseert om dit in de tekst zelf of in de toelichting te beschrijven. De VTC herinnert aan het principe dat overheden gebruik moeten maken van authentieke bronnen. Het moet duidelijk zijn dat het Ontwerp geen uitzondering op dit principe kan bevatten.
76. Deze bepaling houdt in de eerste plaats wel een verplichting in voor de Vlaamse instanties om van het platform gebruik te maken (op verzoek van de burger).
77. De doeleinden van de latere verwerkingen worden niet in het Ontwerp vermeld. In dit stadium zijn er een aantal use-cases geformuleerd, maar die zijn maar exemplarisch. Het DNB wil enkel of in de eerste plaats een faciliterende rol opnemen. Het Adviescomité en de Raad van Bestuur zullen hier dus verder hun rol moeten opnemen.

78. De Vlaamse Regering kan de beleidsuitvoerende taken nader bepalen. In de toelichting staat “in de samenwerkingsovereenkomst” terwijl een besluit van de Vlaamse Regering wordt verwacht. Dit moet verder uitgeklaard worden.

4. Verantwoordelijkheid

79. Artikel 4,7), AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
80. Het Ontwerp regelt de verwerkingsverantwoordelijkheid uitdrukkelijk:
81. Artikel 26, §1 bepaalt dat het Vlaams Datanutsbedrijf optreedt als verwerkingsverantwoordelijke met betrekking tot de eigen verwerkingsactiviteiten, vermeld in artikel 25 (zie hiervoor).
82. De nieuwe versie van het decreet bevat volgens de aanvragers meer duidelijkheid over de verwerkingsverantwoordelijkheid van de actoren, incl. ‘aanleverende entiteiten’, ‘DNB’ en ‘ontvangende entiteiten’:

*“Art. 26 verduidelijkt dat DNB, de aanleverende **entiteiten** en de ontvangende entiteiten **elk optreden als verwerkingsverantwoordelijke** voor hun eigen verwerkingsactiviteiten.*

Art. 26 §1 vermeldt: Het Vlaams Datanutsbedrijf treedt op als verwerkingsverantwoordelijke met betrekking tot de eigen verwerkingsactiviteiten, vermeld in artikel 25.

§2. De aanleverende entiteit, vermeld in artikel 13, §1 tot en met 3, treedt op als verwerkingsverantwoordelijke met betrekking tot het meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

§3. De ontvangende entiteit treedt op als verwerkingsverantwoordelijke met betrekking tot het ontvangen van gegevens krachtens artikel 21, §1.

***Voor elke use case zal de gehele dataflow** in kaart moeten worden gebracht, met daarbij ook de verschillende **betrokken actoren** en hun respectievelijke rollen (**verwerkersverantwoordelijke, verwerker, ...**). Binnen dat kader zal elke actor worden betrokken en de nodige afspraken worden gemaakt zoals voorzien in de AVG en de bestaande richtlijnen, naargelang zijn respectievelijke verantwoordelijkheden.*

Afhankelijk van de dataflow kan de POD-aanbieder optreden als verwerkersverantwoordelijke of als verwerker voor een verwerkersverantwoordelijke. De POD-aanbieder heeft geen toegang tot de gegevens die in de PODs worden opgeslagen.”

83. De VTC leest dat de entiteiten dus altijd verwerkingsverantwoordelijke zijn.
84. Andere actoren zijn ofwel verwerkingsverantwoordelijke ofwel verwerker: dit is nog altijd niet duidelijk. De VTC beveelt aan om voorbeelden in de toelichting op te nemen. Dit geldt zeker voor de POD-aanbieder.
85. De adviesvragers hebben op vraag van de VTC verduidelijkt wie PODS mag aanbieden:
- DNB met een eigen POD aanbod
 - derden kunnen ook POD aanbieder worden INDIEN voorgedragen door het adviescomité als erkende vertrouwde organisatie (validatie van technische, fysieke en organisatorische beveiligingsmechanismen).

86. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verantwoordelijken voor de verwerking moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG)⁶ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.

87. Het Ontwerp en de commentaar van de adviesvragers verwijzen op verschillende plaatsen naar de GEB:

“DNB zal een gegevensbeschermingseffectbeoordeling uitvoeren bij elk initiatief dat volgens de functionaris voor gegevensbescherming⁷ een significant risico voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen met zich meebrengt. De gegevensbeschermingseffectbeoordeling zal focussen op o.a. de mogelijke risico’s voor de rechten van de betrokken burgers, de maatregelen om de risico’s aan te pakken, en de te nemen stappen in geval van een gegevenslek⁸.”

Hoofdstuk 8 – Het Adviescomité

*“§2: **Het adviescomité adviseert** de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf over de vraag tot toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf in het geval de vraag tot toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf de verwerking van persoonsgegevens betreft, dit op basis van het aanvraagdossier en in voorkomend geval ook op basis van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling die door de aanvrager werd opgesteld. “*

“Elk concreet gebruik van de diensten van het DNB waar persoonsgegevens verwerkt worden, zal opgezet worden binnen de richtlijnen van de AVG. DNB zal een gegevensbeschermingseffectbeoordeling uitvoeren bij elk initiatief dat volgens de functionaris voor gegevensbescherming een significant risico voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen met zich meebrengt. De gegevensbeschermingseffectbeoordeling zal focussen op o.a. de mogelijke risico’s voor de rechten van de betrokken burgers, de maatregelen om de risico’s aan te pakken, en de te nemen stappen in geval van een gegevenslek.”

88. De VTC beoordeelt het enerzijds zeer gunstig dat voor elke use-case een effectenonderzoek kan gebeuren. Ze wijst erop dat het een verplichting is voor de verwerkingsverantwoordelijk zelf om de initiële inschatting te doen en dat de functionaris een adviesfunctie heeft. Anderzijds heeft de VTC duidelijk aangegeven dat er nood is aan een overkoepelende of basisGEB om het gehele project en opzet van het DNB te beoordelen. Het gaat hier immers over het gebruik van nieuwe technologie. Alhoewel er met het bijgewerkte project al meer duidelijkheid is, vraagt dit toch om meer transparantie inzake de technische opzet en een doorgedreven en systematisch onderzoek naar de effecten op de rechten en vrijheden van de burgers.

89. De VTC maakt daarom een voorbehoud en dringt alsnog aan op de opmaak van een GEB om de risico’s voor de rechten en vrijheden van de burgers beter te kunnen inschatten en dat voordat het project in werking treedt. De VTC stelt vast dat bepaalde maatregelen zoals bijvoorbeeld het logboek (zie infra) niet verantwoord worden door een risicobeoordeling zodat ook niet goed kan ingeschat worden wat de effectiviteit van de maatregel in deze context is. In de GEB kunnen dan ook de risico’s van de verhoudingen van de verschillende actoren wat betreft de uitoefening van de rechten van de betrokken ingeschat worden en maatregelen worden voorgesteld.

⁶ Voor richtlijnen over, zie:

- <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

⁷ De VTC leest dit als de functionaris van het DNB.

⁸ Dit is normaal gezien geen element van een GEB en moet apart worden behandeld.

5. Minimale gegevensverwerking

90. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
91. De **categorieën betrokkenen** worden benoemd in artikel 24, §2:
“§2. De persoonsgegevens die door het Vlaams Datanutsbedrijf worden verwerkt, hebben betrekking op de natuurlijke personen die hun datakluis hebben geactiveerd.”
92. De VTC stelt vast dat wat de voorliggende regeling betreft, naast de betrokkenen, ook de **categorieën van gegevens** specifiek zijn aangeduid, wat in belangrijke mate tegemoetkomt aan haar opmerkingen hierover:
*“Art. 24. §1. De gegevens die worden verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf, kunnen de volgende categorieën van persoonsgegevens bevatten:
1°contact en identificatiegegevens;
2°gegevens over gezinssamenstelling
3°beroep- en opleidingsgegevens;
4°financiële gegevens;
5°het identificatienummer van het Rijksregister;
6°het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;
7°het ondernemingsnummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen;
8°kadastrale gegevens.”*
93. De VTC merkt wel op dat bepaalde gegevens waarvan zij naar aanleiding van het onderzoek in het dossier VTC/A/W/2021/103 had afgeleid dat die zouden verwerkt worden, niet aangeduid worden in het nieuwe Ontwerp, namelijk:
- adresgegevens (cf.casus “Ik verhuis”): het is onvoldoende duidelijk, vooral gezien het belang als voorbeeld van use case voor dit project dat die onder contact- of identificatiegegevens vallen;
 - voorkeuren/interesses (cf.casus UITpas waarover in 2021 een toelichting werd gegeven);
 - gegevens die gekoppeld zijn aan een onderneming als die direct betrekking heeft op een natuurlijke persoon.
94. De VTC adviseert om dit te herbekijken.
95. De VTC merkt op dat er blijkbaar geen sprake is van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9 en 10, AVG. (Er bestaan al/ er wordt al gewerkt aan andere toepassingen van datakluisen voor gezondheidsgegevens in Vlaanderen.) De verwerkingsverantwoordelijken houden er best rekening mee dat persoonsgegevens in de loop van de tijd van statuut kunnen veranderen of dat er andere categorieën persoonsgegevens worden verwerkt.
96. Een zeer positief punt inzake dataminimalisatie door het aanbieden van datakluisen wordt verwoord in volgende paragraaf van de toelichting (zie evenwel de derde opmerking onder bezorgdheden):
“Dit actief gegevensbeheer gebaseerd op verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming) moet ervoor zorgen dat burgers een hogere bewustwording bij het delen van gegevens ervaren. Burgers kunnen zo in de regie komen van een digitaal meer proportionele gegevensdeling dan wat mogelijk is in het geval van analoge gegevensdeling. Zo moet het dankzij de datakluisen van het Vlaams Datanutsbedrijf mogelijk worden voor de burger om bijvoorbeeld niet langer volledige documenten met alle gevoelige gegevens te delen met bedrijven of overheden, maar enkel die informatie uit het document die strikt noodzakelijk is voor het verkrijgen van de betrokken dienstverlening. Ook de periode waarbinnen de gegevens gedeeld worden, kan via een datakluis door de burger ingesteld

worden. Deze gegevensdeling op een 'need-to-know' basis versterkt de privacy van de burger en moet het vertrouwen van burgers in het delen van gegevens met bedrijven en overheden gevoelig verhogen"

97. Een bijkomende waarborg inzake de proportionaliteit wordt wel geboden door artikel 14 van het Ontwerp:

*"Art. 14. §1. De aanleverende entiteiten, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, delen enkel die gegevens mee aan het Vlaams Datanutsbedrijf **die noodzakelijk zijn om aan het verzoek van de burger tegemoet te komen, of voor de aanleverende entiteiten, vermeld in artikel 13, §1 en §2, enkel die gegevens die noodzakelijk zijn om de gegevensdeling krachtens een supranationale of wetskrachtige norm⁹ uit te voeren.***

98. Wat de instanties die **toegang** hebben betreft:

- het DNB
- de verwerkers van het DNB
- de ontvangende entiteiten
- de gevende entiteiten (al is het niet duidelijk in welke mate zij gegevens ontvangen)
- private (commerciële) partijen die PODS aanbieden.

99. De aanvragers stellen dat de POD-aanbieder geen toegang heeft tot de gegevens die in de PODs worden opgeslagen. Dit wordt echter niet gegarandeerd door het Ontwerp. De VTC dringt erop aan om dit wel te doen ofwel om uit te leggen in de toelichting waarom dit technisch onmogelijk zou zijn.

100. In het Ontwerp wordt specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens. Het is de essentie van het project.

"Afdeling 1. Meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf

Art. 12. Deze afdeling geldt behoudens afwijkende regelgeving en zonder afbreuk te doen aan de bepalingen van hoofdstuk 8.

Art. 13. §1. Met toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd, delen de Vlaamse instanties de specifieke gegevens, inclusief persoonsgegevens, mee via het agentschap Digitaal Vlaanderen, dat de functie van dienstenintegrator vervult als vermeld in artikel 3, §1, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator, aan het Vlaams Datanutsbedrijf in geval minstens één van de volgende voorwaarden is vervuld:

1° indien de betrokken burger om die gegevens verzoekt en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om dat verzoek namens de betrokken burger door te geven;
2° indien de Vlaamse instantie gemachtigd is tot gegevensdeling krachtens een supranationale of wetskrachtige norm en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om aan deze gegevensdeling gevolg te geven.

⁹ Zie ook artikel 13. In de toelichting wordt hierbij de LED als voorbeeld gegeven: artikel 19, eerste lid j. artikel 20, laatste lid van het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur. HOOFDSTUK V Kwalificatiedatabank en leer- en ervaringsbewijzendatabank:

Artikel 19. Met het oog op informatieverstrekking aan individuen, instellingen en overheden over het Vlaamse kwalificatiebeleid en met het oog op beleidsontwikkeling worden alle erkende kwalificaties in een kwalificatiedatabank geregistreerd bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Regering.

Artikel 20, laatste lid. De bevoegde diensten van de Vlaamse Regering beheren de databank. Het ontsluiten van deze databank gebeurt door tussenkomst van de coördinatief Vlaams e-government die tussenbeide komt bij de mededeling van gegevens uit de leer- en ervaringsbewijzendatabank mits naleving van artikel 8 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer.

§2. Met toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd, kan het Vlaams Datanutsbedrijf met overheidsinstanties, andere dan de Vlaamse instanties, in voorkomend geval en voor zover nodig, akkoorden sluiten zodat specifieke gegevens, inclusief persoonsgegevens, die zij verwerken kunnen worden meegedeeld aan het Vlaams Datanutsbedrijf, in geval minstens één van de volgende voorwaarden is vervuld: 1° indien de betrokken burger om die gegevens verzoekt en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om dat verzoek namens de betrokken burger door te geven; of 2° indien de overheidsinstantie, andere dan de Vlaamse instanties, gemachtigd is tot gegevensdeling krachtens een supranationale of wetskrachtige norm en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om aan deze gegevensdeling gevolg te geven.

§3. Met toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd, kan een entiteit, andere dan de overheidsinstanties, vermeld in paragraaf 1 en 2, specifieke gegevens, inclusief persoonsgegevens, die zij verwerkt meedelen aan het Vlaams Datanutsbedrijf, op voorwaarde dat de betrokken burger om die gegevens verzoekt en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om dat verzoek namens de betrokken burger door te geven.”

“Art. 15. De aanleverende entiteiten, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, stellen de betrokken gegevens langs elektronische weg ter beschikking aan het Vlaams Datanutsbedrijf. De Vlaamse Regering kan nadere voorwaarden en modaliteiten vastleggen met betrekking tot de gegevensmededeling tussen de Vlaamse instanties, vermeld in artikel 13, §1, en het Vlaams Datanutsbedrijf.”

101. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden. De VTC beveelt aan om ook voor de mededeling aan private actoren een protocolplicht in te stellen, minstens in het kader van dit project.
102. De VTC beoordeelt het zeer positief dat er in het Ontwerp wordt tegemoetgekomen aan de vraag van de VTC om een principiële **kopieerverbod** in te stellen. Dit gebeurt in artikel 30 van het Ontwerp. Daarin wordt ook geregeld dat de Raad van Bestuur kan toelaten op toch een kopie te maken onder bepaalde voorwaarden.
103. De VTC adviseert dat deze bepaling explicieter geformuleerd wordt als een verbod voordat er een uitzondering op wordt bepaald.
104. De VTC adviseert ook dat het Ontwerp regelt dat de naleving van deze voorwaarden **gesanctioneerd** kan worden door het DNB door bijvoorbeeld een einde te maken aan de mededelingen (met maatregelen voor de burger). Een kader voor sanctionering wordt aanbevolen.
105. De VTC vraagt aandacht voor de POD-aanbieders die privébedrijven zijn en kunnen te maken krijgen met faillissementen en dergelijke. Bovendien stelt zich de vraag of ze overheidsdata kunnen verkopen. Dit is één van de redenen waarom de VTC het als fundamenteel beschouwt dat toegang tot de data door de POD-aanbieders principiële verboden zou moeten zijn. Het **monetiseren van de data** zou moeten uitgesloten worden.
106. De VTC is van oordeel dat er voldaan wordt aan het principe van minimale gegevensverwerking op voorwaarde dat er rekening gehouden wordt met de opmerkingen van de VTC.

107. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
108. Wat de **bewaartermijn** betreft, wordt het volgende bepaald in artikel 27 van het Ontwerp:
- “Art. 27. De persoonsgegevens, verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf, worden niet langer bewaard dan dat ze noodzakelijk zijn om de doeleinden, vermeld in artikel 25, te bereiken en conform de voorwaarden, vermeld in artikel III.87, §1 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, of tot wanneer de betrokkene verzoekt om de persoonsgegevens die door het Vlaams Datanutsbedrijf worden verwerkt, te verwijderen, conform de voorwaarden, vermeld in de algemene verordening gegevensbescherming.”*
109. Het moet evenwel duidelijk zijn hoelang het DNB welke categorie gegevens mag bijhouden.
110. In het licht van artikel 6.3 van de AVG, adviseert de VTC om in het Ontwerp de maximale bewaartermijn(en) van de met het oog op de onderscheiden doeleinden voor deze verwerking van persoonsgegevens te voorzien, of toch minstens criteria op te nemen die toelaten deze bewaartermijn(en) te bepalen.
111. Voor de gevallen waarbij kopiëren wordt toegestaan zouden er ook voorwaarden inzake bewaartermijn aan moeten gekoppeld worden.

6. Juistheid

112. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
113. Dit wordt voldoende geregeld in artikel 14 van het Ontwerp:
- “§2. De aanleverende entiteiten, vermeld artikel 13, §1, zorgen voor een permanente actualisering van de meegedeelde gegevens zolang de voorwaarden, vermeld in artikel 13, §1, vervuld zijn.*
- §3. De aanleverende entiteiten, vermeld in artikel 13, §2 en §3, zorgen voor een permanente actualisering van de meegedeelde gegevens op verzoek van de burger.”*
114. De VTC beschouwt deze aanpak als positief, maar merkt op dat “permanente” actualisering op zich geen garanties geeft naar de frequentie van actualisering (onmiddellijk, dagelijks, wekelijks, etc.). Dit dient verder uitgewerkt te worden, hetzij in het Ontwerp, hetzij bij de implementatie ervan (bv. bij de ontwikkeling van een afsprakenkader met de aanleverende entiteiten), zodat er transparantie is over het niveau van actualisering.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

Transparantie:

115. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
116. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in randnummer 37, op te nemen in de communicatie met de betrokkenen zodat deze goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun gegevens en het voor hen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.
117. Er werd met artikel 30, §2 een transparantiebepaling ingevoegd:

“§2. Elke burger heeft het recht om te weten welke ontvangende entiteiten gedurende de laatste zes maanden persoonsgegevens over hem via het Vlaams Datanutsbedrijf hebben geraadpleegd of bijgewerkt. Het Vlaams Datanutsbedrijf voorziet daartoe in de gepaste middelen overeenkomstig de voorwaarden en regels, geadviseerd door het adviescomité, vermeld in artikel 10.”

118. Deze transparantiemaatregel is zeer positief. De VTC heeft wel twee bedenkingen.
119. Ten eerste houdt deze maatregel geen garantie in voor voorafgaande transparantie. Het Ontwerp is op zich al wel veel duidelijker dan de vorige versie ervan zodat het decreet zelf bijdraagt aan de transparantie.
120. Voorafgaande transparantie is een belangrijk element voor een geldige toestemming. De toelichting benadrukt dit ook (p. 10):

“Daarbij wordt de burger afdoende voorafgaand geïnformeerd over de gegevensverwerking en krijgt de burger voorafgaand aan de gegevensdeling een duidelijk en volledig overzicht van welke concrete gegevens gedeeld zullen worden.”

“Het Vlaams Datanutsbedrijf stelt elke burger een actief gegevensbeheer gebaseerd op verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming) ter beschikking waarbij de burger steeds zelf actief kan verzoeken welke gegevens die hij wenst te delen met een derde partij. Daarbij wordt de burger afdoende voorafgaand geïnformeerd over de gegevensverwerking en krijgt de burger voorafgaand aan de gegevensdeling een duidelijk en volledig overzicht van welke concrete gegevens gedeeld zullen worden.

121. De VTC vindt deze garantie echter niet terug in de tekst (tenzij door verwijzing naar de verwijzing naar wat een toestemming volgens de AVG inhoudt) en beveelt aan om dit aspect verder uit te werken. Daarbij moet er ook voldoende aandacht worden besteed aan de wijze waarop de betrokkene zich praktisch registreert: dat moet dus zorgvuldig en transparant kunnen gebeuren (bv. niet simpel op OK klikken op een smartphone).
122. Ten tweede zou de transparantie verder kunnen uitgewerkt worden. Als de adviesvragers de burger volledige controle willen geven over zijn gegevens, dan zou de VTC uitgaan van het principe dat de burger voor elke deling van zijn gegevens toestemming gevraagd wordt, tenminste ingelicht wordt en de kans krijgt om te reageren/blokkeren. Zo kan die ook van idee veranderen wanneer hij merkt dat een gegeven toestemming tot enige overlast zorgde voor hemzelf of welke hinder of nieuwer inzicht dan ook.
123. Tenslotte is de VTC van oordeel dat de termijn van 6 maanden te kort is.

Rechten van betrokkenen:

124. Artikel 4 heeft het optimaliseren van de uitoefening van de rechten van de burger en dus ook de betrokkenen uitdrukkelijk als doelstelling geformuleerd.

*“Art. 4. §1. Het Vlaams Datanutsbedrijf heeft als doelstelling in een datagedreven ecosysteem de samenwerking rond de veilige gegevensdeling met en door burgers of overheidsinstanties te faciliteren en de **uitoefening van rechten van burgers inzake gegevensbescherming** te optimaliseren met een minimum aan administratieve lasten.”*

Geautomatiseerde besluitvorming:

125. Artikel 22, AVG bepaalt dat de betrokkene het recht heeft niet te worden onderworpen aan een uitsluitend op geautomatiseerde verwerking, waaronder profilering, gebaseerd besluit waaraan voor hem rechtsgevolgen zijn verbonden of dat hem anderszins in aanmerkelijke mate treft.
126. Het Ontwerp heeft hierover volgende bepaling opgenomen:

“Art. 28. Het Vlaams Datanutsbedrijf voert geen geautomatiseerde besluitvorming, waaronder profiling, uit op de persoonsgegevens die worden verwerkt.”

127. De VTC beoordeelt het zeer positief dat deze garantie decretaal wordt ingebouwd.

8. Beveiligingsmaatregelen

128. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.

129. De VTC herhaalt dat het afwezig zijn van een DPIA meebrengt dat de risico's mogelijk onvoldoende onderzocht zijn.

130. Veilige gegevensdeling wordt in de verf gezet bij de doelstellingen:

*“Art. 4. §1. Het Vlaams Datanutsbedrijf heeft als doelstelling in een datagedreven ecosysteem de samenwerking rond de **veilige gegevensdeling** met en door burgers of overheidsinstanties te faciliteren en de uitoefening van rechten van burgers inzake gegevensbescherming te optimaliseren met een minimum aan administratieve lasten.*

131. Voor de concrete uitwerking van de informatieveiligheid wijst de VTC op de aanbeveling¹⁰ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹¹ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹² en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haaracties waren en waarom¹³.

132. Het Ontwerp/de memorie vermelden hierover ondermeer volgende elementen:

- werken met kluizen;
- gedecentraliseerde opslag.

133. De adviesvragers hebben aangegeven dat derden POD-aanbieder kunnen worden als ze voorgedragen worden door het adviescomité als erkende vertrouwde organisatie (validatie van technische, fysieke en organisatorische beveiligingsmechanismen). Dit blijkt onvoldoende uit het Ontwerp.

134. Artikel 26 bepaalt dat de POD-aanbieder geen toegang heeft tot de gegevens die in de PODs worden opgeslagen, wat ook als een beveiligingsmaatregel kan worden beschouwd.¹⁴

¹⁰ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹¹ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹² Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹³ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹⁴ De VTC merkt op dat in het geval een POD-aanbieder als een verantwoordelijke kan worden beschouwd (zie vraag naar voorbeelden), de toepassing van deze bepaling mogelijk in conflict komt met de facilitering van de rechten van betrokkenen.

135. Artikel 4, §2 van het nieuwe Ontwerp: waar nodig, werkt het Vlaams Datanutsbedrijf samen met andere dienstverleners, zoals het **agentschap Digitaal Vlaanderen, dat de functie van dienstenintegrator** vervult als vermeld in artikel 3, §1, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.
136. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹⁵.
137. In de repliek op de opmerkingen van de verschillende adviesorganen/toezichhouders wordt uitdrukkelijk gesteld dat de verwerking zal gebeuren *“Op EU grondgebied onder verantwoordelijkheid van een EU-uitbater onder Europees recht.”*
138. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren¹⁶.

III. **BESLUIT**

139. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

Luik 1 van het advies - algemeen:

- regelmatig een evaluatie te krijgen over de werking van het DNB, eventueel door het opnemen van een apart hoofdstuk over de bescherming van persoonsgegevens in het jaarverslag;
- de rol van de functionaris te herbekijken;
- het aanvraagstelsel verder uitwerken;
- het afsprakenkader verder uitwerken in het decreet;
- haar het kluisproject met Doccle voor advies voorleggen;

Luik 2 van het advies - grondslag:

- in verband met het begrip toestemming artikel 22 meer vooraan in het ontwerp opnemen;
- in het Ontwerp de tijdelijkheid van de toestemming verzekeren;
- regels opleggen om te verhinderen dat burgers de facto gedwongen worden om een kluis te hebben;
- “het afnemen van gegevens door Vlaamse instanties” in artikel 5 verduidelijken;

Luik 3 van het advies - doelbinding:

- de Vlaamse Regering kan de beleidsuitvoerende taken nader bepalen: in de toelichting staat “in de samenwerkingsovereenkomst” terwijl een besluit van de Vlaamse Regering wordt verwacht. Dit moet verder uitgeklaard worden.

Luik 4 van het advies - verantwoordelijkheid:

- voorbeelden in de toelichting opnemen van de “andere actoren” die ofwel verwerkingsverantwoordelijke ofwel verwerker zijn;
- een GEB maken voor het globale project;

Luik 5 van dit advies - minimale gegevensverwerking:

- nakijken of bepaalde categorieën persoonsgegevens niet ontbreken;

¹⁵ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

¹⁶ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

- nagaan of de garantie dat de POD-aanbieder geen toegang heeft tot de gegevens die in de PODs worden opgeslagen in het Ontwerp kan worden opgenomen;
- het kopieerverbod formuleren als een verbod;
- de voorwaarden sanctioneerbaar maken;
- het monetiseren van de data uitsluiten;
- maximale bewaartermijnen in het Ontwerp opnemen;

Luik 7 van dit advies - transparantie:

- de garantie dat er voldoende transparantie is vooraleer er een toestemming wordt gevraagd invoeren;
- de toestemming bij elk gebruik laten herbekijken door de betrokkene;

Luik 8 van dit advies - beveiligingsmaatregelen:

- veiligheidseisen stellen voor afnemers en PODaanbieders.

140. De VTC maakt een voorbehoud voor wat betreft de impact op dit dossier van het kluisproject dat met Doccle wordt opgezet en voor wat betreft het ontbreken van de gegevensbeschermingsimpactanalyse voor het geheel van minstens het nu voorliggende project.

Hans Graux,
Voorzitter VTC